

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Žalany

Číslo projektu: CZ. 1.07/1.4.00/21.3210

Téma sady: Dějepis pro 6. – 7. ročník

Název DUM: VY_32_INOVACE_4B_17_Lucemburkové_Karel_IV

Vyučovací předmět: Dějepis

Název vzdělávacího materiálu: Lucemburkové – Karel IV.

Autor: Bc. Irena Urbanová

Datum vytvoření: Duben 2013

Anotace: DUM je použit jako doprovodný materiál k výkladu o Karlu IV. Seznamuje žáky s jeho životem a s jeho působením v českých zemích. Poukazuje na významnost tohoto panovníka.

Očekávaný výstup: Žák se orientuje v životě Karla IV. Dokáže samostatně hovořit o jeho zásluhách pro českou historii.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 7. ročník.

Metodické pokyny: Osvojování si vědomostí o Karlu IV. Žák samostatně odpoví na zadané otázky na konci prezentace. Odpovědi se zobrazí po kliknutí na tvrzení či obrázek.

Pomůcky: Další obrazové materiály.

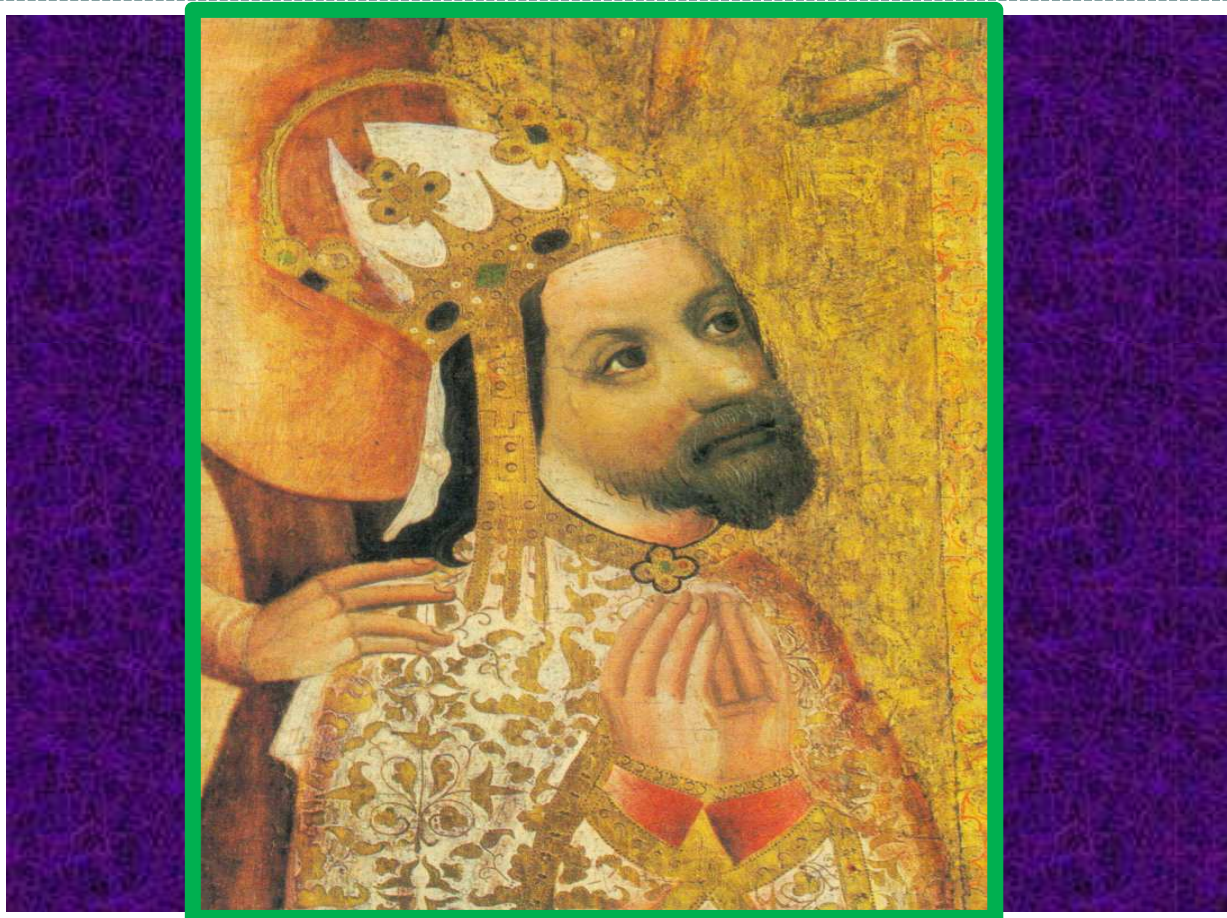
Časový harmonogram: 40 minut.

Lucemburkové

KAREL IV.

Obrázek č. 1

Karel IV.

Karel IV. a francouzský královský dvůr

- **Karel IV.** byl nejstarší syn **Jana Lucemburského** a **Elišky Přemyslovny**.
- **Původně se jmenoval Václav.**
- Když bylo Václavovi sedm let, odvezl ho Jan na francouzský královský dvůr.
- Zde Václav přijal po svém strýčkovi z rodu Kapetovců, druhé jméno – **Karel**.
- Na francouzském dvoře získal Karel **vytříbené vzdělání: naučil se číst a psát**, (toto umění ovládali jen někteří evropští panovníci) a **osvojil si několik jazyků** (latinu, němčinu, italštinu a francouzštinu).

Obrázek č. 2 a

Obrázek č. 3

Kdo byli rodiče
Karla IV.?

JAN LUCEMBURSKÝ

ELIŠKA PŘEMYSLOVNA

Jaké jazyky Karel IV.
ovládal?

Latina, slovenština,
chorvatština a
němčina.

Ruština, čeština,
němčina a španělština.

Francouzština, latina,
němčina, italština a
čeština

**Francouzský královský
dvůr**

Návrat Karla IV. do Čech

- Do Čech se vrátil v 17 letech.
- Karel české země velmi miloval, našel je však ve velmi zpusťošeném stavu.
- Po návratu z ciziny (Francie a Itálie), jako první Karel navštívil Zbraslavský klášter nedaleko Prahy a uctivě poklekl před hrobem své matky.
- U hrobu své matky slíbil, že pomůže českému národu vrátit její bývalou čest a slávu.
- V roce 1344 se ujal správy českých zemí z pověření svého otce jako **markrabě moravský**.
- **V roce 1344 povýšil pražské biskupství na arcibiskupství.** Prvním pražským arcibiskupem se stal Karlův rádce a přítel **Arnošt z Pardubic**.
- **V roce 1346 byl zvolen králem Svaté říše římské a po Janově smrti i českým králem.**

Korunovace na českého krále v roce 1347

- Ke své korunovaci nechal Karel zhotovit novou královskou korunu. Byla posázena 26 perlami a 96 drahokamy.

- Královská koruna byla zasvěcena patronu českých zemí svatému Václavovi, nazývá se svatováclavská.

- Královská koruna je dodnes součástí státního pokladu a je uložena ve zvláštní komoře v katedrále sv. Víta na Pražském hradě.

- Karel nechal vybudovat pro české i říšské klenoty důstojný úkryt, hrad Karlštejn.

Jaká koruna
byla zhotovena
ke korunovaci
Karla IV. ?

Svatováclavská koruna

Obrázek č. 4

Který hrad nechal Karel IV. vybudovat jako důstojný úkryt pro české a říšské korunovační klenoty?

Obrázek č. 5

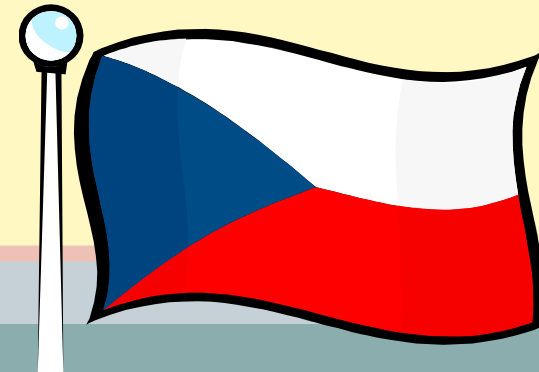

Hrad Karlštejn

Stavební památky, které nechal Karel vystavět

- Karlův most nechal Karel vystavět na místě povodní zničeného kamenného Juditina mostu. Nejdříve se jmenoval Pražský nebo Kamenný most.
- Založil Nové Město pražské, které se může pyšnit největším náměstím v Evropě (Karlovo náměstí).

- Na Pražském hradě dal vybudovat nový královský palác a zahájil stavbu katedrály sv. Víta.
- Založil pražskou univerzitu v roce 1348 – nejstarší univerzita ve střední Evropě.

Jaké památky nechal vystavět Karel IV.?

Nové Město Pražské

Pražský most

Nový královský
palác na
Pražském hradě

Založil pražskou
univerzitu

Zahájil stavbu katedrály sv. Víta

Karlův most

Karlova univerzita

- **Karlova univerzita je nejstarší univerzita ve střední Evropě.**
- Karel IV. ji zakládal jako univerzitu Českého království, o čemž svědčí i její pečeť. Patronem pečeti je sv. Václav, patron českých zemí.
- **Byla založena v roce 1348.**
- Měla všechny čtyři fakulty: artistickou (filozofickou), právnickou, lékařskou a teologickou.

Kdo je znázorněn
na pečeťi
univerzity?

Sv. František –
ochránce poutníků a
zvířat.

Sv. Barbora – patronka
horníků a dělostřelců.

Sv. Václav – patron
českých zemí.

Obrázek č. 6

Pečeť univerzity

Země Koruny české

- Karel se snažil rozšířit území Českého království. Ne však válkami, ale nová území získával jednáním, koupěmi, ale také výhodnými sňatky.
- Celé soustátí, které takto vzniklo a které spadalo pod vládu Karlova, se nazývalo země Koruny české (České království, Moravské markrabství, Slezsko, Horní a Dolní Lužice, Braniborsko a některá další území).

Které země
spadaly pod vládu
českého
panovníka?

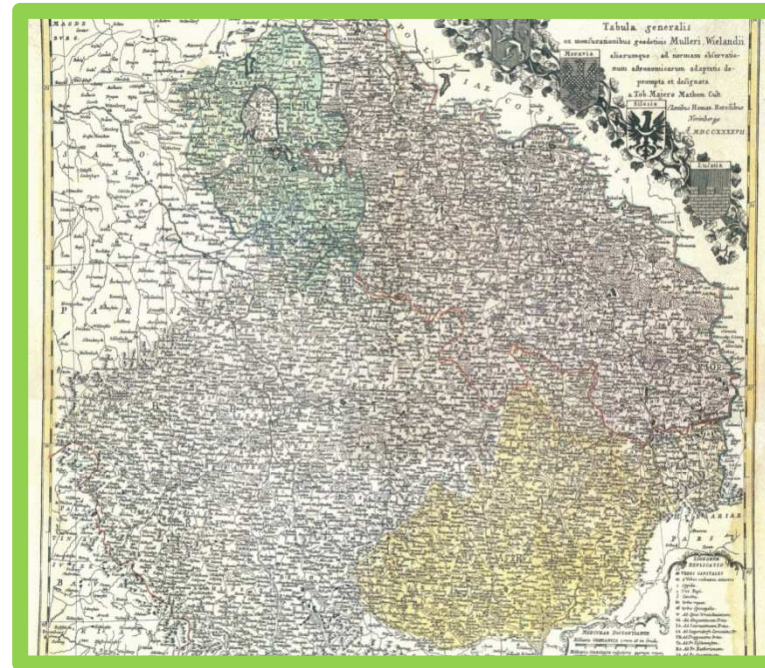
České království

Chebsko

Braniborsko

Obrázek č. 6

Horní a Dolní Lužice

Štýrsko

Pomořany

Moravské markrabství

Země koruny české

Rok 1355

- V roce 1355 byl Karel v Římě korunován císařem.
- Korunovace proběhla sice v Římě, ale papež v té době sídlil v Avignonu.
- Karel tedy nebyl korunován papežem, nýbrž jeho zplnomocněncem.

Čtyři ženy Karla IV.

- První Karlovou ženou byla Markéta z Valois.

- Druhou Karlovou ženou byla Anna Falcká.

- Třetí Karlovou ženou byla Anna Svídnická (syn Václav IV.).

- Čtvrtou a poslední ženou byla Eliška Pomořanská (syn Zikmund Lucemburský).

Smrt Karla IV.

- V roce 1378 zemřel Karel IV.
- České země ztratily svého nejvýznamnějšího panovníka.
- Právem je nazýván „Otcem vlasti“.

Vyber správné varianty

Původní jméno Karla?

Josef

Jan

Václav

Jaké fakulty měla univerzita, kterou Karel IV. založil?

Filozofickou, lékařskou,
teologickou a právnickou.

Ekonomickou,
přírodovědeckou, historickou a
lékařskou.

Hereckou, lékařskou, teologickou a
právnickou.

Vyber správné řešení

Ve kterém roce se stal Karel IV.
římským císařem??

Kolik měl Karel IV. manželek?

911

D

M

1355

4

5

7

Obrazová dokumentace

Obrázek č. 1 - AUTOR NEUVEDEN. *http://cs.wikipedia.org/* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Volné dílo na WWW:*http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Charles_IV-John_Ocko_votive_picture-fragment.jpg*

Obrázek č. 2 - Parléřová huť. *http://cs.wikipedia.org/* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:*http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/82/Honzik_vit.jpg*

Obrázek č. 3 - Aconoma. *http://cs.wikipedia.org/* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ad/ElaPremyslovna_vit.jpg

Obrazová dokumentace

Obrázek č. 4 – Wolfgang Sauber. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bd/B%C3%B6hmen_Reich_skleinodien_-_Krone_1.jpg

Obrázek č. 5 - AUTOR NEUVEDEN. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/31/Burgkarlstein02.jpg>

Obrázek č. 6 - Kamaland Karel Černík. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Volné dílo na WWW:
<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e7/Charles-University-symbol-2.png>

Obrázek č. 7 - Majer. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Volné dílo na WWW:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/27/Mapa_-_%C4%8Cechy%2C_Morava%2C_Slezsko%2C_Lu%C5%BEice_-1747.jpg

Zdroje

Válková, V.: *Dějepis 7*, SPN, Praha 2007

Použitý software: MS Windows 7, MS Office Power Point 2010

Galerie MS Office, [www.office](http://www.office.microsoft.com), Microsoft. com

Autorem materiálu a všech jeho částí, není – li uvedeno jinak, je Bc. Irena Urbanová.